

UJJÉ, A LIGETBEN... Az iskolai szünet már elkezdődött, és a kis diákok kirajzottak az iskolai padok közül. De akik még nem utaztak el szüleikkel az igazi szünidőt elkezdve, azok a nagymamánál vagy ta-

nári felügyelet mellett, iskolai napközben töltik el az időt. Az újszegedi lombok árnyékában a Mező Imre Altalános Iskola diákjai játszanak — jókedvűen töltve el a napot.

Sütő András köszöntése Bukarestben

Sütő András romániai magyar íróknak 60. születésnapja alkalmából hazánk bukaresti nagykövete, Szűts Pál átadta a magyar művelődési kormányzat üdvözlését és jókívánságait, sikereket kívánva a romániai magyar kultúráért, a magyar-román egyetértésért és a magyar művelődésért kifejtett kimagasló tevékenységének. (MTI)

A KISZ pályázata közösségszervezésre

A KISZ Központi Bizottsága ifjúsági közösségek, szabadidős társaságok alakítását kezdeményezi. Várják olyan közösségek jelentkezését, amelyek — elsősorban a kistérségeken és a lakótelepeken — társadalmi összefogással jönnek létre, településük közéletének, hagyományörzésének, a lakosság egészségesebb életmódjának és kulturált szabadidő-eltöltésének érdekében.

A KISZ KB kulturális osztályánál (Budapest, Kun Béla rakpart 37—38., 1133)

35 év alatti fiatalok, baráti társaságok, KISZ-szervezetek jelentkezhetnek, amelyekből néhányan — 2—3 fiatal — vállalkoznak ilyen társaságalkító, közösségszervező feladatra. A jelentkezőknek a KISZ KB néhány napos felkészítést szervez. Ennek során jogi, gazdasági és szervezési tájékoztatást kapnak vállalkozásukhoz. A benyújtandó pályázatnak tartalmaznia kell a jelentkezők nevét, életkorát, iskolai végzettségét, foglalkozását, munkahelyét, lakcímét, települése közösségi életében eddig betöltött szerepét. A felkészítés helyéről, idejéről levélben kápnak értesítést. A pályázatok határideje 1987. szeptember 30.

A felkészítést követően létrejött társaságok 1987. december 1-je és 1988. szeptember 30-a között pályázhatnak a KISZ KB egyszeri anyagi támogatására, ha rendelkeznek a vállalt feladatok elvégzéséhez szükséges személyi feltételekkel, és ha a támogatás felhasználásával lehetőségük van az önművelésre. Az elnyerhető összeg maximum 100 ezer forint. A pályázatokat a KISZ KB Értelmisségi Fialatok Tanácsa fiatal népművelők munkabizottsága bírálja majd el. (MTI)

Borjak exportra

A Tszker, a Termelőszövetkezetek Értékesítési, Beszerző és Szolgáltató Közös Vállalata igyekszik átalakítani a forgalmazott árucsoportok szerkezetét, alkalmazkodva a kereslet-kínálat alakulásához. Az idén eddig valamelyest csökkentették az élelmiszer-forgalmat, fokozták viszont az élőállatokét, és a korábbinál több iparifehérjetakarmányt értékesítettek. A Tszker megyei területi központjai bekapcsolódtak az állatforgalmazásba. Az idén több mint tízezer borjú felvásárlását bonyolítják le. A tervezett állatállományok mintegy felét már át is vették. A borjakat a Terimpex Külforgalmazási Vállalat exportálja. Bővülő szerepet vállal a Tszker a vágósertés-forgalmazásban is; a húsipari vállalatok megbízásából az idén mintegy 50 ezer hizósértést vesznek át a tsz-ek kínálatából.

A pedellus

ri internátusban Greff Gyula, a hajdan pedellusnak nevezett iskolamindenese.

Tizenhárom igazgató, több tucat tanár és számláhatatlanul sok diák jött és ment a fél évszázad alatt. Gyula bácsi pedig 52 éve marad, és dolgozik, mindig azt, amit éppen kell, amire szüksége van az otthon is adó iskolának. Most az új épület új portáján ül, egy vadonatúj telefonközpontot kezel. Minden délután este 9-ig itt van, szombat délelőtt is. Aztán, mikor lejár a műszak, végigjárja az épületet, eloltagtja az égve hagyott villanyokat, bezárja a nagykaput. Ha siet, kettesével veszi a lépcsőket.

Amikor 1935 októberében megérkezett ide, a Ságvári gimnázium Alami Tanítói Internátusnak nevezett. Tanyai, Szeged környéki falvak gyermekeinek otthona volt a Hősök kapujából nyíló épület. Innen indultak reggelente a város különböző tanodáiba a kisiskolások és a kamaszok. Gyula bácsi kezdetben a gépekkel törődött. Lévéen egyik tanult szakmája szerint röntgen- és moziépész. Később, a gépészkedés mellett, hajnalonként befűtött, hogy a kollégiumlakók a 6 órás ébresztéskor meztláb léphessenek a padlóra. Amikor mindenki elment a maga iskolájába, a pedellus vitte-hozta a leveleket, a hivatalos ügyiratokat, megjavított mindent, ami elromlott: zárat, villanyt, törött székeket. Tanulta az asztalos szak-

mát is. Ezért is lehetett segítője a festő Aba-Nováknak.

Végezte tovább a dolgát, hisz a kapunál, s a kapun belül rendnek kellett lennie. Fegyelmzési eszköze a tekintélye volt. Ha megszökött valamegkiből — mert a kicsik igencsak hazakíváncsoztak — Gyula bácsi kerekedett utána, nem egyszer Zákányszéken, Kisteleken talált rá a tekergőkre.

Nemigen volt, van olyan munka, intőzivaló, amit rá ne bíznának. Akkoriban nem volt szűkös háttérűhelyre a karbantartási munkákhoz, — mint ahogyan ma sincs, és nem lesz, amíg ő él —, az iskola hűsége szolgáljának szerszámoládájában mindig minden kéznél van. Az ügyes kezű, mindenhez értő pedellus aztán 1959-ben — immáron a Ságváriban — katedrát kapott, s okította 20 esztendőn át a politéchnikát. Még a nyugdíj utáni években is.

A papírok szerint már két évtizede nyugdíjas. De valójában sohasem volt az, hiszen 52 éve ugyanazon a helyen, egyfolytában dolgozik.

— Nem is tudom, mi lenne velünk nélküle — mondta a gimnázium mostani igazgatója, amikor tudakozódtam nála Greff Gyuláról. Akit meglátogatni még az óceánon túlra vetődött hazánk fiai is eljönnek, ha Szegedre vezet az útjuk. Több ezer diák vitte és őrzi emléket, s amikor meg-megjelennek az alma mater időközben alaposan megváltozott épületében, boldog megnyugvással látják: Gyula bácsi még itt van, s addig nincs is baj, amíg kettesével veszi a lépcsőket.

Kalocsai Katalin

Csongrád Megyei Könyvtáros

Megjelent a Csongrád Megyei Könyvtáros idei összevont, 1—2. száma. A kiadványban beszámolót olvashatunk a tavaly őszi rendezett holland—magyar szakmai tanácskozásról: ezen belül közlik Papp Gyulának, a városi tanács elnökének Szeged kulturális élete című, a holland könyvkiállítás megnyitójaként elhangzott előadását, holland szerzők tollából pedig az ottani könyvtári szolgáltatások több érdekes részletét teszik közzé. A Műhely-rovatban Monok István a JATE központi könyvtárának XVI. századi könyveiről ír, Domokos László pedig a makói Juhasz Lajos-féle könyvtár végnapjait ismerteti. A Módszer-rovatban Szűcs Julianna tollából a mórakalmi könyvtárvadásról találunk beszámolót. Marton Istvánné és Tatár Istvánné Mind-szenti mozaik címmel a gyermekkönyvheti rendezvényekről ad körképet. A Krónika-rovatot Lázárné Bozó Klára állította össze, Gyuris György pedig a Somogyi Könyvtárról megjelent írássok repertóriumát.

Kitüntetések

Az Elnöki Tanács Jacques rendje kitüntetés adományozta.

Az Elnöki Tanács Kévi József főesperesnek, a Somogy megyei katolikus papi békebizottság elnökének eredményes tevékenysége elismeréseként, 60. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság aranykoszorúval díszített Csillag-

Nemzetiségi ifjúsági találkozó

A hazánkban élő nemzetiségek fiataljai találkozhatnak szombaton és vasárnap a Pesti Vigadóban, a magyarországi nemzetiségek szövetségi és a KISZ KB közös rendezvényén. Délszláv, német, román és szlovák fiatalok fórumon vitatják meg anyanyelvük, kultúrájuk, nemzetiségi tudatuk fejlődésének lehetőségeit, problémáit. Irodalmi esten a hazai nemzetiségi költők, írók műveit tolmácsolják és

kiállításokon mutatják be a fiatal nemzetiségi képzőművészek alkotásait. Levetik a Nyelvben él a nemzetiség című filmet, amelyet a résztvevők megbeszélnek az alkotókkal Pály G. Istvánnal, a Magyar Ifjúság főszerkesztő-helyettesével és Kiss Jánossal, a Magyar Televízió szerkesztőjével.

Nemzetiségeink gazdag folklórjából gálaesten adnak ízelítőt a nemzetiségi együttesek és énekesek.

Midasz király, a félfülű

Midasz, az Ida-hegyi Nagy Istennő és egy ismeretlen nevű szatír fia makedóniai próbálta a csúfságot, de borbélyhajhász király vala, s többek között a jó Robert Graves úrnak, e kiváló angolnak köszönhetően, A görög mítoszok című könyvből (is) tudjuk róla, hogy Dionüszosztól egyszer jutalmul kapá, hogy minden, amire csak hozzáér, arannyá változzék. Midasz, a csillogó felszín dacára, hamarost elég rendszeren ráfázott a dologra, mivel az éték s az ital is arannyá lón, nemefémmel táplálkozni pedig még egy szatír fiának is roppant bonyodalmas ügy.

Hörszűnk másik nevezetes esete volt, hogy egyszer új-ját húzott a hatalmasokkal, nevezetesen magával a folyamistennel, s az ilyesmi persze akkoriban sem történt következmények nélkül: Midaszt, érdemeinek elismerésével történő nyugdíjaztatása helyett, zenei versenyen megeseit renitenskedésről lévén szó, Apolló

számárfül-növesztéssel büntette. Az elítelt rejtegetni próbálta a csúfságot, de borbély foglalkozási ártalom gyanánt persze tudott a dologról, a diszkreció pedig már akkoriban is fölöslegesen föltalált dolognak számított: az ókori figaró tisztességéből csak annyira teltet, hogy egy kiasott lyukba sustortogta bele a titkot, ám a folyóponton a visszatemetett lyuk helyén nád nőtt, s az — így szokott ez lenni — továbbbusogta a titkot, vagyis, hogy Midasz királynak számárfüle van.

Ezen a ponton akár le is állhatnánk, nem lévén feladatunk holmi mitológiai baedeker-készítés csak-hogy: a múlt század végén egy Ambrus Zoltán nevű magyar író Midasz király címmel regényt írt egy Bíró Jenő nevezetű festő tragikus sorsáról, ki Bella névre hallgató szívzerelmével nem akarván a mindinkább növekvő kapitalista posványba fulladni, inkább meghalt, de nem prostituálta magát. A magyar irodalom története című, sponót beceneven közismert, több bölcsész-generációit folyamatosan kétségbejítő tankönyv-kézilönyv negyedik vaskos kötetében a Midasz király főhőse az önmagában kételkedő művész típusát példázza, maga a mű pedig igazi művész-regény, amely a művészet lehetséges választásait is hivatott jelképezni.

Történt a minap, hogy a 8.15-ös csoport, a tudományegyetem jól ismert „színházi alkotóközössége” a Graves-tól ismert, sőt, előzőleg persze már Ovidius Metamorphoses-ében szépen idomértekesen leírt mitológiai történetet és az Ambrus-regényt összeházasítva, Midasz király címmel produkciót állított össze — ez adatott elő Samu Attila rendezésében az Ady téri Auditorium Maximumban.

Fura dolog, de mit csináljunk: a több részletében ígértesnek, komoly műgondal készítettnek, kidolgozottnak nevezhető előadás után nekem a Midasz király-i példázat helyett nem mondjuk Frazer nevezetes „mitológias könyve”, Az arany ág — hanem Dery Tibor utolsó regényének címe jutott eszembe: A félfülű. Mert bizony félfülűnek — „áthallásban”, a művészi megvalósítás hatásfokában, kon-

cepciózus „építkezésben” — bizony féldalaspak tűnt ez a Midasz király. Olyasféle produktumnak, amelynek alkotói irigylésre méltó elszántsággal hegyezik a fülüket, de a végeredmény megiscsak olyan, mintha csak félfüllel vennének különféle jelzéseket.

Maga az előadás egyszerű volt „koreodráma”, comedia dell' arte-szerű produkció, meg még a jóisten tudja, hányféle színház egyszerűen. Nem is zavart volna mindez túlságosan, hiszen a koherens egységbe zárt mondanandó mindenféle „stiluscsavart” föl kell tudjon oldani, — ám itt a szemlélettel van baj. A végül tisztán, kristályosan fölmutatott végző mondanandó — a megfeszített művészet, a prostitualizálódni kénytelen artisztikum előtti szép memento — nem nélkülözött jóadag, nem nagyon indokolt önsajnálattal mitológikus-„művészvegzetes” mezbe öltöztetett póz-sorozatban. Ugyanakkor éppen az Ambrus-regényből ismert, önmagában kételkedő, tehát bizonytalanokodó művész attitűd is megmutatkozott, meglehet, szándéktalanságul, ám észrevehetően. A „félfülűség” így nem is föltétlen a közvetlen szcenikai összfázásra és az egyéni teljesítményekre vonatkozhat (a szereplők kiadós névsorában Balog Józseftől Tóth Zoltántól nagyon sok tehetőség, sokra hivatott fiatal találni) — sokkal inkább az értelmezés kellőképpen át nem gondolt (vagy rosszul végiggondolt) mivoltára. Mert látva hiszem, hogy törvényszerű valaha is a művészet — persze, az igazi művészet — prostitualizálódása. Memento meg csak akkor kell (önmagunkért? másokért?) ha előzőleg szívtörtés, kitartó, már bizonyított produktum számít előzménynek, megszenvedett sikerek, végigvit kemény erőpróbák, kellő háttér. Vagyis: ne sajnáljuk előre önmagunkat. Hátha nem is lesz szükség ilyesmire. Midasz király így fél fülel, nem igazán jó allegória. Lehetne ajánlani helyette Prométheusz, Szi-szüphaszt — és a választék még bővíthető. Tessék hát, csak folyton-folyvást, lehet választani. Az ambíció s az öntudat láthatóan megvan. A többi — erő dolga. Nosza.

Domokos László